



**Ajuntament
de Barcelona**

Quarta Tinència d'Alcaldia
Ecologia, Urbanisme i Mobilitat

MESURA DE GOVERN

IMPULS DEL PROCÉS PARTICIPATIU SOBRE EL MODEL TURÍSTIC DE BARCELONA

Barcelona, 20 de juliol de 2015

Antecedents i situació actual

Barcelona s'ha convertit en un pol d'atracció turística global i el sector turístic ha esdevingut un element clau de l'economia, arribant a representar el 14% del PIB de la ciutat.

És innegable que l'activitat turística genera molts beneficis, però alhora també una sèrie d'inconvenients relacionats amb les afectacions sobre la població resident, l'accés a l'habitatge, i la pèrdua de qualitat turística de la ciutat.

La concentració excessiva de turisme en determinades zones augmenta la pressió sobre el territori, degrada l'espai urbà i la seva qualitat de vida (major soroll, requeriments de major neteja i manteniment de l'espai públic, etc.) i ocasiona problemes de convivència, etc.

Les activitats destinades al turisme tenen més poder per competir amb la resta d'usos quotidians, ja que els turistes tenen en principi una major capacitat de consum atesa l'excepcionalitat, intensitat i temporalitat de la visita. Aquest fet genera disfuncions en el mercat immobiliari, encarint el preu de l'habitatge i dels locals comercials. Dificultant la vida quotidiana, transformant les activitats del seu entorn, provocant la desaparició del comerç local per transformar-se en comerç adreçat al turisme, i dificultant l'accés a l'habitatge.

La massificació també genera inconvenients en la pròpia activitat turística en provocar una pèrdua d'atractiu – com a efecte de la tematització - i la pèrdua de l'originalitat i l'autenticitat. Fomenta un turisme més massiu, de menor qualitat i menys respectuós amb el seu entorn que, a la llarga, porta més inconvenients que beneficis.

A fi d'evitar el monocultiu turístic cal fixar a la població resident i regular el nombre de llicències d'activitats i d'ocupació de l'espai públic en benefici de la diversitat, a fi de garantir que la riquesa del turisme reverteix en una ciutat real i que no s'està generant un parc temàtic.

Segons les dades del Gremi d'Hotelers que ofereix l'àrea de Turisme de Barcelona, 7,57 milions de turistes han pernoctat en establiments hotelers a Barcelona a l'any 2013, dels quals un 80% són de nacionalitat estrangera, mentre que la xifra de pernoctacions (hotels i pensions) van ser de 16,5 milions.

D'acord amb les dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2013, l'oferta hotelera comptava amb 603 establiments, amb 69.128 places d'allotjament, la majoria de les quals són Hotels, Aparthotels i Pensions. A més, cal afegir-hi l'oferta d'habitatges d'ús turístic amb llicència, que segons les dades contingudes en el Pla especial d'Habitatges d'Us Turístic, és de 9.606, que se situen en 3.952 emplaçaments o edificis.

L'anàlisi de les dades dels darrers anys dona la xifra d'un increment de l'oferta hotelera en un 18,6% en el període 2008-2013.

De tots els Districtes de la ciutat, Ciutat Vella aglutina un 35,3% dels establiments hotelers i el 29,1% de places, pràcticament els mateixos percentatges que té el districte de l'Eixample, amb una superfície molt més petita i un teixit majoritàriament de casc antic.

A més, cal tenir en compte que Barcelona és el 4rt port de creuers a nivell mundial, amb un trànsit promig de 3.000 persones al dia, que majoritàriament visiten els llocs més emblemàtics de la ciutat,

ampliant la població flotant.

La creixent aparició de població flotant generada per l'augment de l'oferta d'establiments destinats a l'allotjament turístic està propiciant una clara desestructuració social als barris afectats, amb problemes de convivència i evidents repercussions tant en la qualitat de vida dels residents, en l'accés a l'habitatge, en la qualitat ambiental dels espais urbans, com en la qualitat del turisme.

La pressió sobre Ciutat Vella és especialment rellevant ja que es calcula que el percentatge de població flotant supera ja el 25%, i on des de 2006 es perd població.

Existeix una concentració excessiva en determinades zones, fins a l'extrem que els possibles beneficis es converteixen en molèsties i saturació de les zones centrals com Ciutat Vella. Altres zones com l'Eixample i les zones perimetrals de Ciutat Vella, Poble Sec i Sant Antoni estan seguint un procés similar, i a Gracia i al Poblenou es comença a visualitzar un increment de l'activitat turística que també pot desembocar en una situació de saturació.

És per això que el pla de xoc pels primers mesos de legislatura preveu que conjuntament amb d'altres mesures es procedeixi a aplicar immediatament una suspensió de llicències a l'obertura d'allotjaments de tipus turístic (hotels, pensions, hostals, apartohotels, apartaments turístics i habitatges d'ús turístic), la qual cosa permetrà analitzar l'impacte d'aquestes activitats, i també de les residències d'estudiants i els albergs juvenils, a la ciutat de Barcelona, als efectes d'elaborar el planejament urbanístic necessari per regular adequadament la seva implantació.

Antecedents a la regulació de l'activitat turística a la ciutat

Ciutat Vella és el Districte que per la seva centralitat i capacitat d'atracció turística va evidenciar en primer terme una problemàtica de convivència d'usos. Per això és el Districte que primer va desenvolupar plans d'usos i on, a banda de regular les activitats de pública concurrència (bars, bars musicals, restaurants, discoteques...), també s'han regulat les activitats d'hoteleria.

El *Pla especial d'establiments de pública concurrència, hoteleria i altres activitats al Districte de Ciutat Vella*, aprovat el 17 de juny de 2005, ja evidenciava l'existència de dues dinàmiques no sempre coincidents i sovint contradictòries. D'una banda, un deteriorament de les condicions d'habitabilitat dels habitatges, i de l'altra, l'explosió de Barcelona com a destinació turística per a estades de curta durada motivades pel turisme, amb l'existència de noves formes d'establiments d'hoteleria de baix cost i de categories inferiors als anomenats apartaments turístics.

L'anàlisi d'aquesta situació va originar una regulació pel que fa referència als establiments hotelers que possibilitava la seva implantació a tot el Districte sempre que es tractés de categoria tres estrelles o superior, en edifici exclusiu que no tingués ús d'habitatge a data 1 de gener de 2005.

Pel que fa referència als habitatges d'ús turístic, va esdevenir un ús prohibit, i transitòriament es va permetre mantenir-lo en aquells que disposessin a la data d'entrada en vigor del planejament de la corresponent autorització de la Generalitat de Catalunya, una llicència municipal urbanística de canvi d'ús i/o, en el seu cas, llicència municipal d'activitat.

La següent reflexió, també en el Districte de Ciutat Vella, es va produir cinc anys després, amb l'aprovació del *Pla especial d'establiments de concurrència pública, hoteleria i altres activitats*, aprovat el 23 de juliol de 2010.

La Memòria del document conté la referència a la Mesura de Govern del Plenari del Consell Municipal de data 18 d'abril de 2008, la qual esmenta que "Cal fer possible un model de turisme que garanteixi l'equilibri entre una aposta clara de la ciutat per reforçar el seu atractiu i posicionament internacional i el manteniment dels seus valors identitaris i vida veïnal dels seus ciutadans i ciutadanes". D'altra banda, es destaca que Ciutat Vella representa únicament 4,5% de la superfície total de la ciutat, es localitza el 55% de l'oferta de pensions, el 41% dels habitatges d'ús turístic i el 35% dels establiments hotelers. Així mateix, que el percentatge de població flotant és del 8,55%, enfront la mitjana de la ciutat a l'entorn del 2,04%.

Aquest Pla d'usos de 2010 va apostar per una divisió territorial del Districte en zones específiques, agrupant àrees homogènies per la seva estructura parcel·lària, per la gènesi dels seus carrers i per la tipologia de les seves edificacions. Concretament, la possibilitat de nova implantació d'activitats hoteleres es restringien en les zones ZE-1 (Drassanes, Front marítim, Pla de Palau, carrer Ample, Ciutadella, front marítim Barceloneta i entorns Ronda Litoral), ZE-5 (Rambla i Via Laietana, Plaça Reial i Portal de l'Àngel) i ZE-11 (Rondes, Àrees perimetrals nord i oest de Ciutat Vella, Avinguda del Paral·lel, Rondes de Sant Pau i de Sant Antoni, carrer de Pelai i Trafalgar). A més, la possibilitat de noves obertures en aquestes zones es condicionava a la baixa d'altres establiments existents, assumir una tipologia hotelera en la qual el percentatge destinat a habitacions no estigui per sobre del 55% de la seva superfície útil total, i limita la dimensió de l'establiment a 200 places hoteleres.

En relació als habitatges d'ús turístic, el Pla d'usos continuava prohibint noves llicències d'habitatge d'ús turístic, i únicament respecte les poc més de sis-centes existents, possibilita que s'agrupin en edificis exclusius, per tal de disminuir el màxim possible els problemes de convivència veïnal.

La Modificació del Pla especial d'establiments de concurrència pública, hoteleria i altres activitats de Ciutat Vella, aprovada definitivament en data 24 de juliol de 2013, va suposar un canvi de rumb en la limitació dels allotjaments turístics a Ciutat Vella, obrint la regulació a la implantació/ampliació d'hotels amb la condició de rescat a tot l'àmbit del Districte, i la liberalització de la localització d'hotels a la zona ZE-11 Rondes o "crosta".

En síntesi, el Pla d'usos de 2013, que és la regulació actualment vigent en el Districte de Ciutat Vella, preveu:

- Per a les Zones ZE-1 (Drassanes, Rambla del Raval, Ciutadella, Barceloneta), ZE-5A (Via Laietana) i ZE-5B (Rambla) la implantació de nous hotels amb baixa de llicències amb el mateix nombre de places provinent de qualsevol zona específica del Districte, un nombre màxim de places hoteleres de 200, i una proporció màxima de superfície d'habitacions del 60%.
- Per a les zones interiors ZE-2A (Sant Pere), ZE-2B (Santa Caterina), ZE-2C (La Ribera), ZE-3 (Gòtic Nord), ZE-4 (Gòtic Sud), ZE-6 (Raval cultural), ZE-7 (Raval oest), ZE-8 (Raval Sud) i ZE 9 (Barceloneta), la implantació de nous hotels amb baixa de llicències amb el mateix nombre de places provinents de la pròpia zona específica, un nombre màxim de places hoteleres de 100, i una proporció màxima de superfície d'habitacions del 60%.
- Per a la Zona ZE-11 (Rondes): la implantació directa sense necessitat de rescat, en edifici exclusiu, amb un nombre màxim de places hoteleres de 200 i una proporció màxima de superfície d'habitacions del 60%.

D'altra banda, pel que fa referència a la regulació dels habitatges d'ús turístic, el Pla d'usos de 2013 manté el redactat del planejament anterior relatiu a la prohibició de nous títols habilitants, així com la possibilitat d'agrupar-se en edificis exclusius, però aposta decididament per eradicar la coexistència amb l'ús d'habitatge, ja que determina l'extinció de les llicències d'habitatge d'ús turístic que en un període de sis anys no s'hagin agrupat en edificis sencers o en edificis amb altres usos que no siguin el d'ús d'habitatge.

La Modificació del Pla general metropolità de protecció del patrimoni arquitectònic, històric-artístic de la ciutat de Barcelona, aprovada definitivament per la Subcomissió d'Urbanisme del municipi de Barcelona en sessió de 21 de gener de 2015 (DOGC de 30 d'abril de 2015), determina en l'article 383, apartat 9è, que els edificis catalogats amb un nivell B de protecció (béns culturals d'interès local), podran incorporar l'ús residencial hotelier, per la via de tramitació d'un pla especial integral, malgrat les restriccions que puguin contenir els plans d'usos, amb l'objectiu de fomentar la recuperació i posada en valor d'aquests immobles

Amb el pas del temps, la problemàtica del turisme s'ha estès a altres indrets de la ciutat, on ha generat un increment de les reivindicacions ciutadanes per regular el turisme. Com a conseqüència d'aquests fets, altres Districtes han encetat processos de regulació de les activitats de pública concurrència on han incorporat en algunes ocasions i de forma parcial les activitats d'hoteleria.

En primer lloc, el *Pla especial d'establiments de concurrència pública, hoteleria i altres activitats de la zona específica ZE-5B "Zona Rambla" de Barcelona*, aprovat definitivament en data 30 de juliol de 2014, justifica que la zona específica Rambla, anteriorment considerada zona "receptora" en el Pla d'usos de 2013, ha esdevingut definitivament una zona saturada i, en conseqüència, articula els mecanismes normatius de màxima restricció per a la implantació dels usos hotelers.

En segon lloc, el *Pla especial d'establiments de pública concurrència i altres activitats del barri del Poble Sec al Districte de Sants-Montjuïc*, aprovat inicialment per la Comissió de Govern en data 25 de febrer de 2015, efectua una proposta que implica la prohibició dels usos hotelers en part de l'àmbit d'aplicació. En conseqüència, la tramitació s'ha fet amb simultaneïtat de suspensió de llicències d'hotels (H.1), hotels apartaments (H.2), pensions (P.1), i apartaments turístics (AT.1).

En tercer lloc, el *Pla especial de concurrència pública i altres activitats al Districte de Gràcia*, aprovat inicialment per la Comissió de Govern en data 25 de setembre de 2014, no contemplava la regulació de les activitats d'hoteleria però sí, entre d'altres, els albergs de joventut i residències d'estudiants (H.01) i, en conseqüència, va suspendre en part del Districte els plans urbanístics derivats concrets, els projectes de gestió urbanística i l'atorgament de llicències i /o comunicats en relació amb aquests usos. Posteriorment, la Comissió de Govern de data 11 de març de 2015, va suspendre, en l'àmbit central de la Vila de Gràcia, l'atorgament de llicències i/o comunicats per a la instal·lació o ampliació d'hotels (H.1), hotels apartaments (H.2), pensions (P.1) i apartaments turístics (AT.1), així com l'atorgament de llicències d'obres i comunicacions prèvies vinculades a aquestes activitats.

Finalment, el Pla especial urbanístic per a la regulació dels Habitatges d'Ús Turístic a la ciutat de Barcelona, aprovat inicialment per acord de la Comissió de Govern de data 22 d'octubre de 2014, efectua una proposta de regulació global per a tot el municipi, a partir de criteris de contenció estricta, amb mecanismes tendents a la concentració dels HUT's en edificis sencers o que no continguin habitatges, que s'articula per mitja de un doble mecanisme de densitat per illes i per àrees homogènies. En conseqüència, les activitats per a la instal·lació i/o ampliació de l'ús d'habitatges d'ús turístic estan suspeses actualment a l'àmbit territorial íntegre del municipi de Barcelona.

Impuls del procés participatiu sobre el model turístic de Barcelona

El turisme és un dels principals actius d'aquesta ciutat i, per això, és una responsabilitat col·lectiva cuidar-lo i fer-lo sostenible en el temps. És una prioritat de govern posar-hi ordre i governar-lo de forma democràtica, per redistribuir al màxim els seus beneficis al conjunt de la ciutat, buscant l'encaix del turisme a la ciutat i intentant minimitzar els impactes negatius que genera.

En els últims temps, hi ha hagut enorme creixement del turisme, però no ha anat prou acompanyat de planificació i de debat col·lectiu i això ha generat forts desequilibris.

És necessari aturar-nos, reflexionar i debatre per fer propostes concretes, amb l'objectiu de donar una resposta global, integral i coordinada que contrastarà amb les solucions parcials i fragmentades en l'àmbit turístic que s'han plantejat fins al moment.

Com pas previ a la definició del pla, el Govern municipal ha acordat la *Suspensió de tramitació i llicències d'Establiments d'allotjament turístic, residències d'estudiants i albergs de joventut* amb l'objectiu de procedir a analitzar l'impacte de les activitats destinades a allotjament turístic en totes les seves modalitats (hotels, apartotels, apartaments turístics, pensions, hostals i habitatges d'ús turístic) i també de les residències d'estudiants i els albergs juvenils a la ciutat de Barcelona.

L'objectiu final és obtenir una radiografia fixa del parc d'allotjament turístic a la ciutat que permeti avaluar i diagnosticar l'oferta existent i l'impacte econòmic i social que té sobre l'accés a l'habitatge, ocupació de l'espai públic, mobilitat, diversitat d'usos i producció i gestió de residus.

Feta la suspensió, ara comença un procés participatiu amb tots i cadascun dels actors involucrats en el sector turístic i en la ciutat per elaborar el pla especial, on s'establiran espais que promoguin el debat i el diàleg.

Aquest procés establirà els criteris per a una gestió global dels allotjaments i del turisme que permeti preservar la qualitat de Barcelona com a destí turístic, i, alhora, assegurir que aquesta activitat no representi cap font de conflicte amb els veïns i veïnes de la ciutat.

Per elaborar aquest model de gestió, es tindran en compte iniciatives que afavoreixin un repartiment equitatiu dels beneficis del turisme als 73 barris de la ciutat, així com mesures per descongestionar les zones sotmeses a una pressió ambiental i social més gran. Així mateix, es treballarà per mantenir intactes els trets distintius que donen caràcter singular a la ciutat, com ara la identitat pròpia de cada barri i el comerç de proximitat.

Amb aquest objectiu s'inicia un procés de reflexió i participació per debatre i definir el model de Turístic de Barcelona, amb tres elements:

Suspensió de tramitació i llicències d'establiments d'allotjament turístic, residències d'estudiants i albergs de joventut

L'objectiu municipal és procedir a analitzar l'impacte de les activitats destinades a allotjament turístic en totes les seves modalitats (hotels, apartotels, apartaments turístics, pensions, hostals i habitatges d'ús turístic) i també de les residències d'estudiants i els albergs juvenils a tota la ciutat de Barcelona per tal de realitzar un procés de participació ciutadana i d'elaborar el planejament urbanístic necessari per regular adequadament la seva implantació.

Aquesta suspensió s'ha realitzat a tota la ciutat i en totes les tipologies d'allotjament turístic per evitar disfuncions del sector turístic i immobiliari que ocasionin un augment dels allotjaments turístics en arrees no protegides actualment.

Aquesta actuació s'emmarca dins del marc de les possibilitats que preveu la legislació vigent, concretament l'article 73 del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme, en el sentit que per a l'estudi de la formació o la reforma de les figures de planejament urbanístic, es preveu actuar preventivament amb suspensió de llicències, planejament derivat concret i gestió urbanística:

Així mateix, amb relació al termini, l'article 74.1 del TRLUC determina que "Els efectes de la suspensió de tramitacions i de llicències per a àmbits determinats no poden durar més d'un any en el cas regulat per l'apartat 1 de l'article 73 (...)".

Tot i així, cal tenir en consideració que en l'adopció d'aquesta mesura preventiva de suspensió incideixen diferents situacions:

- D'una banda, àmbits on no és possible adoptar cap acord de suspensió de determinades activitats, en el cas que ja hagin estat objecte de suspensió, dins del termini de tres anys a l'exhauriment dels efectes de l'anterior suspensió. Seguint l'article 74.2 del TRLUC.
- D'altra banda, àmbits on, en virtut de planejaments urbanístics iniciats, ja s'ha procedit, de manera preventiva i/o simultània amb l'aprovació inicial, a suspendre tramitacions i llicències o comunicats per a aquestes mateixes activitats en les quals ara es pretén incidir.

Les situacions concretes que cal considerar, per tant, són les que es descriuen a continuació:

- a) El Pla especial urbanístic per a la regulació dels Habitatges d'Ús Turístic a la ciutat de Barcelona, aprovat inicialment per acord de la Comissió de Govern de data 22 d'octubre de 2014, i publicat en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona el 24 d'octubre de 2014 i al diari La Vanguardia el 28 d'octubre de 2014, va prorrogar les suspensions de comunicacions prèvies d'inici d'activitats per a la instal·lació i/o ampliació de l'ús d'Habitatges d'Ús Turístic acordades per sengles Comissions de Govern en sessions de 30 d'abril de 2014 i 10 de setembre de 2014, i publicades, respectivament, en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona de 2 de maig de 2014 i 12 de setembre de 2014. Així mateix, va ampliar la suspensió de les comunicacions prèvies d'inici d'activitats per a la instal·lació i/o ampliació de l'ús d'Habitatges d'Ús Turístic en l'àmbit de la resta de la ciutat.

En conseqüència, l'activitat de HUT's està actualment suspesa a tot el municipi de Barcelona, amb condicions temporals diferents per a diversos àmbits, en funció de quan es va prendre l'acord de suspensió.

- b) El Pla especial d'establiments de concurrència pública, hoteleria i altres activitats de la zona específica ZE-5B "Zona Rambla" de Barcelona, aprovat definitivament en data 19 de desembre de 2014, i publicat en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona i al diari La Vanguardia el 22 de gener de 2015, es va tramitar amb suspensió de llicències per a Hotels (H.1), Hotels Apartaments (H.2) i Pensions (P.1.1). Els efectes d'aquesta suspensió es van exhaurir amb l'executivitat del planejament, però esdevé d'aplicació el que determina l'article 74.2 del TRLUC, en el sentit que un cop exhaurits els efectes de l'acord de suspensió, no se'n pot

adoptar cap de nou, per al mateix àmbit i per a idèntica finalitat, fins que no hagin transcorregut tres anys des de la data d'exhauriment dels efectes.

En conseqüència, en l'àmbit corresponent a la zona específica ZE-5B "Zona Rambla" no es suspenen les llicències per a hotels, hotels apartaments, pensions ni hostals, en no haver transcorregut l'esmentat termini de tres anys des de l'exhauriment de l'anterior suspensió.

Tanmateix, cal reiterar que el planejament aprovat en aquest àmbit: a) no admet l'activitat de meublés (P.1.2) ni la d'apartaments turístics (AT.1) en l'àmbit de la Rambla; b) respecte dels usos admesos d'hotel, hotel-apartament, hostals i pensions, residències d'estudiants i albergs de joventut, els sotmet al compliment simultàniament de la condició de densitat zonal i condició de densitat de places d'ús hoteler, que a la pràctica implica un creixement 0 en aquest àmbit tant de nombre d'establiment com de places disponibles.

Per tant, en aquest àmbit només es suspenen albergs, residències d'estudiants, i apartaments turístics.

- c) El Pla especial d'establiments de pública concurrència i altres activitats al barri del Poble Sec al Districte de Sants-Montjuïc, aprovat inicialment per la Comissió de Govern de 25 de febrer de 2015, i publicat en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona de 27 de febrer de 2015 i al diari La Vanguardia de 28 de febrer de 2015, va acordar simultàniament la suspensió de l'atorgament de llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals connexes establertes per la legislació sectorial, per a la instal·lació o ampliació (entre altres), d'hotels (H.1), hotels apartaments (H.2), pensions (P.1) i apartaments turístics (AT.1), així com l'atorgament de llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals connexes establerts per la legislació sectorial vinculades a aquests activitats.

En conseqüència, el l'àmbit territorial corresponent a aquest planejament, les esmentades activitats (hotels, hotels apartaments, pensions i apartaments turístics) ja tenen vigent una suspensió, amb les condicions temporals derivades del propi tràmit, és a dir, fins el màxim de dos anys a comptar des de l'endemà de la publicació de l'adopció de l'acord de suspensió, i per tant fins el 28 de febrer de 2017.

Per tant, només es suspenen llicències per a residències d'estudiants i albergs de joventut.

- d) El Pla especial de concurrència pública i altres activitats al Districte de Gràcia, aprovat inicialment per acord de la Comissió de Govern en sessió de 25 de setembre de 2014, i publicat en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona i al diari La Vanguardia ambdós en data 26 de setembre de 2014, va suspendre, en l'àmbit central de la Vila de Gràcia, Camp del Grassot i entorns del Parc Güell, la tramitació de plans urbanístics derivats concrets i de projectes de gestió urbanística, l'atorgament de llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals connexes establerts per la legislació sectorial, per a la instal·lació o l'ampliació de diverses activitats, entre d'altres la d'Albergs de joventut i Residències d'estudiants (epígraf H.01). Es va excloure la tramitació de plans i/o projectes de gestió, i l'atorgament de llicències i/o comunicats presentats abans de l'adopció de l'acord de suspensió, i l'atorgament de les llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals connexes establerts per la legislació sectorial que es sol·licitessin en execució d'instruments de planejament urbanístic derivat en tràmit en el moment de l'adopció de l'acord.

Posteriorment, la Comissió de Govern, en sessió d'11 de març de 2015, va acordar la suspensió, en l'àmbit central de la Vila de Gràcia, de conformitat amb l'article 73.1 del TRLUC, de la tramitació de plans urbanístics derivats concrets i de projectes de gestió urbanística, i

l'atorgament de llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals connexes establerts per la legislació sectorial, per a la instal·lació o l'ampliació de les activitats següents: H.1 Hotels, H.2 Hotels apartaments, P.1 Pensions, AT.1 Apartaments turístics. Així mateix, es va suspendre l'atorgament de llicències d'obres i comunicacions prèvies vinculades a aquestes activitats, i es va excloure de la suspensió tant les sol·licituds de tramitació de plans i/o projectes de gestió, i l'atorgament de llicències i/o comunicats presentats abans de l'entrada en vigor de la suspensió, com l'atorgament de les llicències i/o comunicats i altres autoritzacions municipals sol·licitades en execució d'instruments de planejament urbanístic derivat, en tràmit en el moment de l'adopció de l'acord de suspensió.

En conseqüència, per tant, en l'àmbit central de la Vila de Gràcia, estan suspeses les següents activitats: hotels, hotels apartaments, pensions i hostals i apartaments turístics. També a la Vila de Gràcia, el Camp del Grassot i a l'entorn del Parc Güell estan suspeses les activitats d'albergs de joventut i residències d'estudiants. La diferència, novament, és de caràcter temporal, ja que les suspensions adoptades amb l'aprovació inicial (albergs de joventut i residències d'estudiants) finalitzaran com a màxim en data 26 de setembre de 2016; i les suspensions adoptades posteriorment amb la suspensió potestativa prèvia (hotels, hotels apartaments, apartaments turístics i pensions) finalitzaran com a màxim en data 18 de març de 2016.

Per tant, només es suspenen: a) Activitats d'hotels, hotels apartaments, pensions, hostals i apartaments turístic, en l'àmbit del Districte de Gràcia, excepte àmbit central de la Vila de Gràcia; b) Activitats d'albergs de joventut i residències d'estudiants, en l'àmbit del Districte de Gràcia, excepte àmbit central de la Vila de Gràcia, el Camp del Grassot i l'entorn del Parc Güell.

Elaboració del Pla especial de Regulació d'Allotjaments Turístics.

El Pla especial de Regulació d'Allotjaments Turístics establirà els criteris per regular adequadament la implantació dels allotjaments turístics amb la finalitat de preservar la qualitat de Barcelona com a destí turístic, i, alhora, assegurar que aquesta activitat no representi cap font de conflicte amb els veïns i veïnes de la ciutat. La voluntat és crear un marc normatiu que protegeixi el turisme, tant des de la vessant del visitant com de la ciutadania. Barcelona ha d'aprofitar la important font de riquesa que produeix el turisme –equival a l'entorn d'un 14% del PIB de la ciutat–, però cal fer compatible aquesta activitat amb el dia a dia ciutadà i impedir que generi externalitats negatives com ara problemes de convivència, alteració del teixit social i econòmic de barris sencers i banalització o saturació del paisatge urbà.

Per a l'elaboració d'aquest document, que es debatrà en el marc del Consell de Turisme i Ciutat, es tindran en compte les experiències d'altres ciutats turístiques europees, i es realitzaran estudis per obtenir una radiografia fixa del parc d'allotjament turístic a la ciutat.

La previsió és tenir a punt una proposta inicial del Pla Especial de Regulació d'Allotjaments Turístics durant el primer trimestre de 2016.

Consell Turisme i Ciutat

La importància i els efectes de l'activitat turística fan necessària la construcció d'un espai permanent de diàleg i treball amb el conjunt de la ciutadania, per la qual cosa el desenvolupament d'estructures de participació ciutadana és un dels reptes més immediats de la política de planificació i gestió del turisme.

El *Pla Estratègic de Turisme de la Ciutat de Barcelona 2010-2015* ja plantejava la necessitat de crear un Consell Turisme i Ciutat, formalitzant un ampli espai de debat i reflexió compartit entre tots els actors implicats, per tal de disposar d'un ampli espai de participació, contrast, seguiment i avaluació de les línies mestres del Pla.

El Consell de Ciutat, en la seva declaració sobre el turisme aprovada el 10 de novembre de 2014 considerava que "un tema tan important i transcendent com aquest, s'ha de tractar i debatre amb profunditat entre els agents implicats: representants sindicals, veïnals empresarials, no només del sector hotelier, sinó també representants del petit comerç. Així mateix, totes les forces polítiques del consistori tenen el deure de treballar plegats per trobar-hi solucions".

Posteriorment, les *Bases per a un Pacte Local per a la gestió i promoció d'un turisme responsable i sostenible* (abril de 2015), ha tornat a insistir en la necessitat de "crear marcs de treball participatiu entre els diferents agents implicats".

Aquesta necessitat segueix essent vigent. I atesa la importància de l'actuació municipal en el desenvolupament de la política turística i la voluntat d'incorporar la ciutadania en la governança de l'activitat turística, cal posar la participació ciutadana com a actuació prioritària.

Per tot això:

- Es proposa crear, de conformitat amb allò disposat a l'article 19 de les Normes reguladores de la Participació Ciutadana, el Consell Turisme i Ciutat, com a òrgan de participació sectorial de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit de les polítiques i estratègies sobre el turisme a la ciutat.
- Aquest consell tindrà com a objectius aspectes com l'assessorament i la participació en la planificació estratègica en matèria de turisme, proposar mesures d'actuació, el foment del coneixement de l'activitat turística i dels seus efectes, l'avaluació de la gestió i promoció de l'activitat turística, i la capacitat d'emetre informes en tots aquells aspectes que siguin de rellevància pel turisme i la seva sostenibilitat.
- El Consell comptarà amb una composició que respongui als criteris de transversalitat i de màxima representació.

Actualització del Pla Estratègic de Turisme de la ciutat de Barcelona

El *Pla Estratègic de Turisme de Barcelona 2010-2015* va ser fruit del debat ciutadà i associatiu, i va plantejar respostes a un model que generava impactes sobre la ciutat, tenint en compte que la concentració de visitants en determinades zones és poc comparable amb altres ciutats.

Aquestes respostes passaven per:

- La desconcentració territorial de l'activitat turística

- Una nova governança del turisme en el marc de la ciutat i el seu entorn territorial
- La generació de complicitats amb la societat i les institucions
- Lideratge i millora competitiva de la destinació.

Actualment, segueix més viu que mai el debat ciutadà a l'entorn dels efectes del turisme a la ciutat. En aquesta línia, el document *Bases per a un Pacte Local per a la gestió i promoció d'un turisme responsable i sostenible* citat més amunt, s'ha plantejat com un procés de reflexió participativa, amb voluntat de respondre a l'interès general i amb l'objectiu d'identificar els reptes clau que la ciutat haurà d'abordar en els pròxims anys:

- La gestió i distribució intel·ligent dels fluxos turístics a la ciutat i territori
- La reducció dels impactes negatius que genera el turisme a la ciutat
- L'ordenació, regulació i control l'activitat turística i les actituds incíviques
- La definició d'un nou model de governança i de finançament del turisme
- El foment de la identitat i la singularitat de Barcelona com a destinació sostenible, competitiva i d'excel·lència
- La distribució més equitativa i transversal dels beneficis que genera el turisme
- La sensibilització sobre els beneficis del turisme i afavorir la complicitat de la ciutadania.

Per tot això, es proposa:

- L'actualització del Pla Estratègic de Turisme de la Ciutat de Barcelona per a un nou període 2016-2020.
- Avaluar la implantació de les actuacions del *Pla Estratègic de Turisme 2010-2015*, per a poder treballar en la seva actualització.
- L'actualització es farà de forma participativa, cercant el consens polític i veïnal i tindrà en compte la feina realitzada en les *Bases per a un Pacte Local per a la gestió i promoció d'un turisme responsable i sostenible*.
- La voluntat és que la planificació, promoció i gestió del turisme faci de Barcelona una ciutat atractiva pels seus visitants sense que això representi un desequilibri amb la dinàmica ciutadana, en el marc d'un desenvolupament d'un turisme sostenible i responsable.
- El govern presentarà en el termini de tres mesos una avaluació del desenvolupament del Pla d'Acció que preveia el *Pla Estratègic de Turisme de la Ciutat de Barcelona 2010-2015* i una proposta de desenvolupament del procés per a la seva revisió i actualització, així com el seu calendari d'execució. Aquest no anirà més enllà de finals del 2016.

Impost d'estades a establiments turístics (IET)

Aquest impost representa un retorn econòmic efectiu dels turistes cap a la comunitat de la destinació i suposa un avenç en la seva participació responsable dels costos del turisme.

Tot i això, les limitacions establertes per la *Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics*, fan impossible que

la ciutat de Barcelona, amb la part que percep de la recaptació, pugui compensar de manera proporcionada els efectes del turisme que suporta.

Ja en el mandat anterior aquesta mancança es va expressar en diferents acords d'òrgans de govern :

- La Comissió de Economia, Empresa i Ocupació de 17 de setembre de 2014 va acordar per unanimitat: “Reclamar al Govern de la Generalitat de Catalunya la modificació de l'Impost sobre estades en establiments turístics en els sentits següents: - El 100% de la recaptació de l'impost sobre estades en establiments turístics a cada municipi es transferirà al seu ajuntament. - La destinació d'aquests recursos serà decidida per l'ajuntament corresponent per tal de compensar les externalitats negatives que genera el turisme, o d'altres. - Instar al Govern municipal i a l'Alcalde Trias a adreçar-se a les entitats municipalistes, Federació de Municipis de Catalunya i Associació de Municipis de Catalunya, per tal de liderar conjuntament aquesta reclamació”.
- El Consell Plenari del 28 de novembre del 2014 va aprovar, sense cap vot en contra, “instar al govern municipal a destinar la totalitat del percentatge dels ingressos provinents de l'impost turístic que pertocuen a l'Ajuntament a mesures de millora de la convivència i l'espai públic, a mesures de promoció de la qualitat de vida de la ciutadania, a mesures per garantir l'accessibilitat física i comunicativa dels equipaments, transport públic i infraestructures, i a mesures de descentralització de la pressió turística”.
- La Comissió de Economia, Empresa i Ocupació de 18 de març de 2015 va aprovar “1) Rebutjar l'acord al que han arribat el govern municipal i la Generalitat de Catalunya, pel qual Barcelona rebrà el 48% de l'impost turístic recaptat a la ciutat, perquè és del tot insuficient. 2) Exigir a l'alcalde de Barcelona a seguir negociant amb el govern de la Generalitat de Catalunya per tal d'aconseguir el traspàs de la totalitat (100%) de la recaptació de l'impost turístic de la ciutat. 3) Concretar la dedicació d'aquests ingressos al nou destí acordat, referent a la protecció, preservació i recuperació de recursos turístics i el seu impacte en els barris de la ciutat.”

Amb aquests antecedents, el Consell Plenari insta al Govern a dur a terme les accions necessàries pel compliment dels esmentats acords.

Estudiar l'impuls de mesures per fer front als allotjaments turístics il·legals

El Govern Municipal està revisant totes les actuacions destinades a la inspecció dels allotjaments turístics il·legals per tal de fer una proposta que incrementi l'eficiència i l'eficàcia en la detecció dels allotjaments turístics il·legals.